

Actieplan Laaggeletterdheid 2012-2015

Nieuw beleid voor volwasseneneducatie en laaggeletterdheid

In september 2011 heeft de minister van OCW "Geletterdheid in Nederland, Actieplan laaggeletterdheid 2012-2015" aan de Tweede Kamer aangeboden. Het bevat de plannen van het kabinet om de geletterdheid van laaggeletterden in Nederland verder te bevorderen.

Het Actieplan omvat de volgende acties:

- De focus bij educatie van volwassenen komt te liggen op taal en rekenen.
- De kwaliteit en effectiviteit van opleidingen wordt verhoogd.
- Er komt meer helderheid over de prijs-kwaliteitverhouding van educatieactiviteiten.
- Nieuwe werkwijzen worden beproefd door middel van pilots.
- De inzet om de doelgroep laaggeletterden te bereiken, wordt vergroot.
- De voortgang en effectiviteit van de maatregelen van het Actieplan worden gemonitord.

Dit servicedocument bevat een samenvatting van de belangrijkste zaken en wijzigingen voor aanbieders van volwasseneneducatie.

Definitie geletterdheid

Om tot een effectieve aanpak van (laag)geletterdheid te komen heeft het kabinet de definitie van geletterdheid vernieuwd (in het verleden lag het accent op lezen en schrijven):

"Geletterdheid omvat luisteren, spreken, lezen, schrijven, gecijferdheid en in dat kader het gebruiken van alledaagse technologie om te communiceren en om te gaan met informatie."

Wijzigingen in de volwasseneneducatie

Opleidingen in de publieke volwasseneneducatie (dat wil zeggen: de door de rijksoverheid bekostigde en gereguleerde opleidingen) zullen in de toekomst alleen nog gericht zijn op de basisvaardigheden Nederlandse taal en rekenen, inclusief alledaagse informatie- en communicatietechnologie. Dit wordt geregeld in wet- en regelgeving die beoogt in werking te treden per 1 januari 2013.

N.B. De huidige definities van "sociale redzaamheid" en "breed maatschappelijk functioneren" worden dus vervangen door de focus op "geletterdheid". Dit betekent dat een deel van het huidige basiseducatie aanbod niet langer gefinancierd wordt vanuit de rijksoverheid (via de gemeenten).

De minister van OCW gaat algemene standaarden vaststellen voor de opleiding van volwassenen met betrekking tot de basisvaardigheden Nederlandse taal en rekenen. Deze standaarden sluiten aan bij het referentiekader voor Nederlandse taal en rekenen en passen binnen het NLQF en EQF. Aan de hand van deze standaarden kunnen deelnemers op hun voortgang worden getoetst. Naast de standaarden gaat de minister ook de eindtermen vaststellen van de nieuwe educatieopleidingen. Deze hebben betrekking op taal, rekenen en de omgang met alledaagse ict.

Gemeenten bepalen voor welke groepen laaggeletterden (qua achtergrondkenmerken, leeftijd en niveau) educatietrajecten taal en rekenen worden ingekocht bij de roc's. Gedurende deze kabinetsperiode blijven gemeenten deze trajecten exclusief inkopen bij de roc's. Over de prijs/kwaliteitverhouding van deze inkoop gaat de minister landelijke afspraken maken met de gemeenten en de roc's.

Nieuwe werkwijzen

Om laaggeletterdheid in Nederland te verminderen is het nodig om op zoek te gaan naar nieuwe manieren om meer volwassenen geletterd te maken. Onderdeel van het Actieplan is om in de periode van 2012 t/m 2014 binnen de Nederlandse context nieuwe werkwijzen uit te proberen, gebaseerd op wetenschappelijke inzichten en op ervaringen in het buitenland. Hiertoe worden zes innovatieprojecten in verschillende regio's uitgewerkt door Stichting Lezen & Schrijven.

Bij elk project wordt samenwerking gezocht met ondermeer overheden, werkgevers, onderwijsinstellingen en bibliotheken. Onderdeel van de projecten is onderzoek naar de opbrengsten en effecten. Afhankelijk van de evaluatie wordt besloten of, en zo ja hoe, bepaalde werkwijzen een structurele plek krijgen in het beleid. Voor de bekostiging van de innovatieprojecten wordt jaarlijks € 5 miljoen beschikbaar gesteld vanuit het educatiebudget.

Ondersteuning

De minister van OCW acht ondersteuning van organisaties nodig bij de implementatie van de acties uit het Actieplan en hun bijdrage aan geletterdheid via vier programmalijnen:

1. Onderwijs
2. Regio's
3. Bedrijfsleven
4. Gezin en gezondheid

Deze lijnen zijn gebaseerd op de bestaande publieke infrastructuur voor de volwasseneneducatie en op de beschikbare onderzoeksgegevens over mogelijkheden om laaggeletterden te bereiken. Daarnaast wordt de ontwikkeling van programma's in de digitale leeromgeving voortgezet. In de afgelopen periode is het bereiken van laagopgeleide en laaggeletterde volwassenen via (informele) digitale leeromgevingen immers succesvol gebleken.

In de periode 2012-2015 zullen het Steunpunt taal en rekenen ve en Stichting Lezen & Schrijven – in samenwerking met andere organisaties zoals de stichting ABC en de Stichting Expertisecentrum ETV.nl – zorg dragen voor de ondersteuning bij de implementatie van de acties uit het Actieplan. Voor deze ondersteuning is jaarlijks € 4 miljoen beschikbaar (eveneens uit het educatiebudget). *N.B. De taken van het Steunpunt taal en rekenen mbo zijn per 1 januari 2012 uitgebreid met de volwasseneneducatie. Het Steunpunt richt zich vooral op programmalijn 1: de aanbieders van volwasseneneducatie.*